
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

יסודות הפסיכולוגיה - 51812

תאריך עדכון אחרון 03-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: פסיכולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר גל לצרוס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: gal.lazarus@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס מיועד לתלמידי התואר השני הלומדים במגמה הקלינית והקלינית-שיקומית ומקיף היבטים מרכזיים ביסודות הפסיכופתולוגיה. בין מסגרות קונספטואליות שונות בדבר טבעה של פסיכופתולוגיה, ובדבר הדרכים הטובות ביותר להעריך אותה ולחקור אותה ישנם פערים נרחבים לגביהם מתקיימים דיונים ערים. במקביל וברמה יומיומית, חלק מהותי מעבודת הפסיכולוג/ית הקלינית/ת במרפאה ציבורית, במחלקה פסיכיאטרית, בקליניקה הפרטית ובמחקר מערב שימוש במונחים שונים מעולמות הפסיכופתולוגיה. לעיתים קרובות, הפערים הנ"ל מובילים לכך שאנשי מקצוע שונים בשדה בריאות הנפש (חוקרים/ות, פסיכולוגים/ות קליניים/ות, עו"סים/ות, פסיכיאטרים/ות) עושים שימוש בשפות שונות ועובדים על בסיס פרדיגמות תיאורטיות וקליניות שונות ביניהן קשה לתרגם. על פסיכולוגים/ות קליניים/ות להכיר היטב את השפות והתיאוריות השונות ובפרט את המודל הפסיכיאטרי כפי שהוא מיוצג ב-DSM-5 וב-ICD-11 המשחקים תפקיד מרכזי בפרקטיקה ובמחקר. בקורס נלמד גישות מרכזיות לפסיכופתולוגיה על מעלותיהן ומגבלותיהן במישורים המחקריים והיישומיים ובהתאם לכך נגבש כלים להעריך טיעונים המגיעים מגישות אלה.

מטרות הקורס:

להכיר לסטודנטים/ות גישות מרכזיות להבנה של פסיכופתולוגיה וכלים להערכה ביקורתית של גישות אלה. היכרות זו תאפשר לסטודנטים לקיים תהליכים אבחוניים בהקשרים יישומיים ומחקריים באופן מודע וקוהרנטי לאור מאפייניהן של הגישות השונות.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה, הסטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לעשות שימוש ב-DSM-5 על מנת להגיע לאבחנות פסיכיאטריות מרכזיות.
2. להכיר את האטיולוגיה, הגורמים המשמרים, וביטויים ההתנהגותיים של הפרעות מרכזיות, עם דגש על ממצאים אמפיריים עכשוויים.
3. להציע פורמולציה דינמית והתנהגותית-קוגניטיבית.
4. להעריך באופן ביקורתי גישות שונות לאבחון של פסיכופתולוגיה.
5. להכיר דיונים עכשוויים במחקר בפסיכופתולוגיה.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות של המרצה, דיון בחומרי הקריאה, דיון בויניטות, סרטי וידאו.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. הקדמה (1) - "פסיכופתולוגיה", סוציולוגיה ומחקר
2. הקדמה (2) - גישות מרכזיות להמשגה של פסיכופתולוגיה
3. Research Domain Criteria - עכשוויות מצב סקירת
4. פרספקטיבה התפתחותית
5. פסיכופתולוגיה ואישיות
6. גישות דינאמיות - בדגש על אבחנה מבנית
7. גישות התנהגותיות וקוגניטיביות
8. מבט ביקורתי על גישות עכשוויות במחקר פסיכופתולוגיה - HiTOP ו-Theory Network
9. הערכה קלינית של פסיכופתולוגיה - הלכה למעשה
10. הפרעות מצב-רוח

חומר חובה לקריאה:

תוספות יעודכנו בעמוד הקורס

1. Frances, A. (2013). *Saving Normal: An Insider's Revolt Against Out-of-Control Psychiatric Diagnosis, DSM-5, Big Pharma, and the Medicalization of Ordinary Life*. William Morrow.
2. American Psychiatric Association. (2022). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed., text rev.)
3. Sadock, B. J. (2015). Kaplan & Sadock's synopsis of psychiatry: behavioral sciences/clinical psychiatry (Vol. 2015, pp. 648-655). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.
4. Kendler, K. S., Zachar, P., & Craver, C. (2011). What kinds of things are psychiatric disorders?. *Psychological medicine*, 41(6), 1143-1150.
5. Lilienfeld, S. O. (2014). The Research Domain Criteria (RDoC): an analysis of methodological and conceptual challenges. *Behaviour research and therapy*, 62, 129-139.
6. Cicchetti, D., & Toth, S. L. (2009). The past achievements and future promises of developmental psychopathology: The coming of age of a discipline. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 50(1-2), 16-25.
7. Wright, A. G., & Hopwood, C. J. (2022). Integrating and distinguishing personality and psychopathology. *Journal of Personality*, 90(1), 5-19.
8. Gabbard, G. O. (2014). *Psychodynamic psychiatry in clinical practice*. American Psychiatric Pub.
9. Kernberg, O.F (1984) *Structural diagnosis* . In: *Severe personality disorders : Psychotherapeutic strategies*. New Haven & London: Yale University Press.
10. Harvey, A. G., Watkins, E., Mansell, W., & Shafran, R. (2004). *Cognitive behavioural processes across psychological disorders: A transdiagnostic approach to research and treatment*. Oxford University Press.
11. Eaton, N. R., Bringmann, L. F., Elmer, T., Fried, E. I., Forbes, M. K., Greene, A. L., ... & Waszczuk, M. A. (2023). A review of approaches and models in psychopathology conceptualization research. *Nature Reviews Psychology*, 1-15.
12. Blatt, S. J., & Zuroff, D. C. (1992). *Interpersonal relatedness and self-definition:*

Two prototypes for depression. Clinical Psychology Review, 12(5), 527-562.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
20 %

מידע נוסף / הערות: